

Genmälen till utvärderingsberättelsen 2025 / Sfm-ärende

Revisionsnämnden 16.04.2026 § 12

	Enligt Kommunallagen 121 § skall revisionsnämnden bedöma huruvida de mål för verksamheten och ekonomin som fullmäktige satt upp har nåtts. Revisionsnämnden utformar för ändamålet en lagstadgad utvärderingsberättelse.
Förslag	
	Revisionsnämnden diskuterar kring innehållet i utvärderingsberättelsen.
Beslut	
	Diskuterades kring innehållet i utvärderingsberättelsen och beslöts utformas ett utkast på basen av diskussionen.
Tilläggsuppgifter	Revisor Krister Rehn, 050 081 6446

Revisionsnämnden 25.05.2026 § 6

	Ärendets fortsatta behandling
Beslut	
	Bordlades. Ärendets behandling fortsätter den 3.6.2026 kl. 16.00.
Tilläggsuppgifter	Revisor Krister Rehn, 050 081 6446

Revisionsnämnden 03.06.2026 § 4

	Ärendets fortsatta behandling
Beslut	
	Utvärderingsberättelsen godkändes och undertecknades samt överläts till stadsfullmäktige för behandling. Revisionsnämnden föreslår att fullmäktige antecknar utvärderingsberättelsen för kännedom samt begär av <u>stadsstyrelsen</u> ett utlåtande i enlighet med kommunallagen om de åtgärder som berättelsen ger anledning till, att överlämnas till fullmäktige före utgången av oktober, inför behandlingen av följande års budget.
Tilläggsuppgifter	Revisor Krister Rehn, 050 081 6446

Stadsfullmäktige 16.06.2026 § 23

	Bilaga - Utvärderingsberättelsen 2025
Förslag	
	Revisionsnämnden föreslår att fullmäktige antecknar utvärderingsberättelsen för kännedom samt begär av <u>stadsstyrelsen</u> ett utlåtande i enlighet med kommunallagen om de åtgärder som berättelsen ger anledning till, att överlämnas till fullmäktige före utgången av oktober, inför behandlingen av följande års budget.
Beslut	
	Stadsfullmäktige beslöt enhälligt anteckna utvärderingsberättelsen för kännedom samt inbegära av <u>stadsstyrelsen</u> ett utlåtande i enlighet med kommunallagen om de åtgärder som berättelsen ger anledning till, att

överlämnas till fullmäktige före utgången av oktober, inför behandlingen av följande års budget.

Sign. till § 23

Tilläggsuppgifter

Revisor Krister Rehn, 050 081 6446

Revisionsnämndens ordförande Jouko Kavander, 040 703 2545

Stadsstyrelsen 28.09.2026

39/00.03.01/2026

Revisionsnämnden inbegär av stadsstyrelsen, till fullmäktiges förfogande, ett utlåtande i enlighet med kommunallagen angående de åtgärder som utvärderingsberättelsen föranleder.

Bilaga

- Utvärderingsberättelsen 2025

Följande genälen har inlämnats:

Direktionen för Hangö Vatten 25.8.2026

"Hangö Vatten tackar för revisionsnämndens genomgång och konstaterar att affärsverkets verksamhet i huvudsak bedöms som fungerande och måluppfyllande. Samtidigt vill vi förtydliga och nyansera vissa av de iakttagelser som lyfts fram.

Ekonomiskt resultat och verksamhet

Det är viktigt att framhålla att Hangö Vatten år 2025 uppnådde ett ekonomiskt resultat som klart översteg budgeten. Affärsverkets överskott uppgick till cirka 0,6 miljoner euro, vilket är betydligt högre än det budgeterade överskottet om 0,3 miljoner euro.

Detta visar att verksamheten har bedrivits kostnadseffektivt och med god ekonomisk kontroll, samtidigt som servicenivån har upprätthållits.

De ökade intäkterna förklaras bland annat av:

- ökad vattenförsäljning
- högre anslutningsavgifter i samband med överföring av avloppsandelslag

Investeringar och budgetöverskridning

Den investeringsöverskridning som revisionsnämnden lyfter fram bör ses i sitt sammanhang. Den beror huvudsakligen på:

- överföring av avloppsandelslag (Långör och Gloskär)
- genomförande av tidigare planerade projekt

Detta är strategiskt motiverade åtgärder som stärker den långsiktiga driftsäkerheten.

Reparationsskuld och nätens skick

Revisionsnämnden lyfter fram en reparationsskuld samt problem med läckage i vatten- och avloppsnät. Affärsverket delar uppfattningen att detta är en central utmaning.

Samtidigt bör följande understrykas:

- Vattenläckaget har minskat
- Arbetet är långsiktigt
- Avloppsnätets läckage påverkas av nederbörd

Hangö Vatten har vidtagit åtgärder och fortsätter arbetet genom investeringar och planering.

Samarbete med tekniska sektorn

Behovet av samordning med tekniska sektorn är viktigt och Hangö Vatten arbetar redan i nära samverkan.

Arbetsmiljö och olyckor

Två olyckor ledde till frånvaro. Detta har lett till översyn av arbetsrutiner och stärkt säkerhetsarbete.

Sammanfattande ställningstagande

Verksamheten är stabil, målen har i huvudsak uppnåtts och identifierade utmaningar hanteras systematiskt.”

Tekniska nämnden 26.8.2026

”Tekniska nämnden avger följande utlåtande:

Tekniska nämnden instämmer i den oro som framförs i revisionsnämndens utvärderingsberättelse beträffande den växande reparationsskulden för gatorna och tillägger att samma problem gäller hela stadens byggda miljö, inklusive byggnader, småbåts- och gästhamnar samt ledningsnät. Nya detaljplaner gäller dessutom nästan utan undantag områden som kräver utbyggnad av kommunalteknisk infrastruktur. Nyinvesteringar begränsar därmed det investeringsutrymme som finns tillgängligt för att minska reparationsskulden.

År 2025 var en tid av förändring inom den tekniska sektorn. Den tidigare tekniska direktören avslutade sin tjänst sent under hösten 2024 och efter ett tillfälligt vikariearrangemang tillträdde den nuvarande tekniska direktören i juni 2025, kort efter att även vattenverkets chef hade lämnat sin tjänst. Med hänsyn till dessa övergångsskeden var det ändamålsenligt att verksamheterna under slutet av år 2025 och år 2026 koncentrerade sig på sina egna utvecklingsprojekt och att samarbetsprojekten fortsätter därefter.

Sommaren 2026 har man på operativ nivå kommit överens om att föreslå att de gemensamma projekten återupptas år 2027 och fortsätter i minst tre år därefter med projekt för vilka det redan finns planer. För kommunteknikens del föreslås en investeringsreservering på 200 000 euro per år för de gemensamma projekten. Detta motsvarar skillnaden mellan intäkterna från dagvattenavgifterna och de obligatoriska underhållsåtgärderna, vilket innebär att samtliga dagvattenavgifter som tas ut används för utveckling av dagvattensystemet.”

Bildningsnämnden 2.9.2026

”För bildningsväsendets del konstateras följande:

Enligt revisionsnämndens uppfattning har de verksamhetsmässiga målsättningarna till väsentliga delar uppnåtts.

Ekonomi

Det ekonomiska utfallet inom sektorn stod långt i samklang med det budgeterade, men följande överskridningar förekom:

- Administrationen; bruksgrad 109% -> överskridning 32t€
- Grundskolor; bruksgrad 102%, -> överskridning 170 t€

På motsvarande sätt underskred småbarnspedagogiken och gymnasieutbildningen budgeten:

- Småbarnspedagogiken; bruksgrad 95 % -> underskridning 195 t€
- Gymnasieutbildningen; bruksgrad 98 % -> underskridning 40 t€
- Ungdomsväsendet; bruksgrad 95% -> underskridning 26 t€

Bildningsväsendets verksamhetsbidrag var -14,2 milj. € jämfört med budgeterade -14,3 milj. €.

Analys och utmaningar

Revisionsnämnden upprepar den tidigare revisionsnämndens analys att stadens finansieringsbas är otillräcklig för att upprätthålla det nuvarande skolnätet samt att stadens omfattande skolnät inte längre står i samklang med de kända elevprognoserna. Revisionsnämnden konstaterar att ärendet har utretts på ett ändamålsenligt sätt inför kommande beslutsfattande.

Anpassningen av skolnätet samt utarbetandet av en fastighetsstrategi är enligt revisionsnämndens uppfattning kritiska framgångsfaktorer för staden.

Under hösten 2025 inleddes en utredning över det lokala skolnätet och arbetet fortgår.

Kostnaderna för Raseborgs musikintitut höll sig inte inom givna ramar vilket var en bidragande faktor till administrationens överskridning.

Timresursen i grundundervisningen har varit i relation till elevantalet. När det nya läsåret inleddes i augusti 2025, var elevantalet cirka 40 elever mindre jämfört med våren. Grundundervisningen har inte hållit sig inom den givna budgetramen bland annat på grund av personalutgifter (nya stödreformen), kostnader för anordnandet av undervisning för elever som är placerade i andra kommuner samt ökade kostnader för transporttjänster.

Gymnasiernas timresurs har hållits på en sådan nivå att man kan garantera ett tillräckligt kursutbud för de gymnasiestuderande. Även om elevantalet inom grundundervisningen varje år har minskat, ökade studerandeantalet i stadens gymnasier, fr.o.m. hösten 2025.

I och med att barnantalet inom småbarnspedagogiken har minskat, har även personalantalet minskat. Småbarnspedagogiken har klart underskridit den givna budgetramen.

Personarbetsåren har minskat med 3,3 jämfört med bokslutet för år 2024.”

Kulturnämnden 9.9.2026

För kulturväsendets del konstateras följande på sidan 9:

Verksamhetsmässiga och ekonomiska målsättningar

Verksamheten har enligt revisionsnämndens mening i huvudsak handhåfts i enlighet med uppställda verksamhetsmässiga mål fastän kulturväsendet även i år överskred det bindande budgetanslaget.

Ekonomi

De bindande anslagen överskreds med 62 t€.

Revisionsnämnden konstaterar att budgeten ska upprättas i enlighet med principerna om fullständighet och försiktighet, vilket bland annat innebär att inkomstsidan i budgeten ska budgeteras så realistiskt som möjligt.

Genmäle

Kulturväsendets avdelningar har genomfört verksamhetsplanen i enlighet med de uppställda målen. Budgeten har dock överskridits med 3,3 %, även om även intäkterna överskreds. Under hösten bad kulturnämnden fullmäktige om överskridningsrätt på 90 000 euro som godkändes.

Kulturtjänsterna överskred både inom personalkostnaderna och köp av tjänster med sammanlagt 20 200 euro. För konstgalleriets övervakning hade sex månader budgeterats, men galleriet hölls slutligen öppet i åtta månader. Övervakaren arbetade dessutom tidvis under veckoslut och dessa tillägg hade inte beaktats i budgeten. Även sommararbetarens lön blev högre än budgeterat eftersom en person med branschfarenhet anställdes. Semesterpenningarna var underbudgeterade. Arvoden till experter hade inte heller budgeterats. Expertarvode betalas till exempel till en artist som inte kan fakturera, utan får sitt arvode utbetalt mot skattekort.

Inom köp av tjänster uppstod en överskridning på cirka 7 000 euro. Av denna summa utgjorde 2 970 euro en ersättning till Kuvasto för en utställning i stadshusgalleriet. Denna ersättning var inte känd då utställningstiden bokades. Övriga kostnader hänför sig till evenemangsverksamhet, där ersättningarna blivit högre än budgeterat.

Bibliotekets överskridning är 22 650 euro och beror också på personalkostnader. Den största orsaken är att semesterpenningar inte hade budgeterats. Dessutom ökade det nya nivålönesystemet bibliotekets lönekostnader något. Specialbiblioteksfunktionären och dennes efterträdare arbetade samtidigt under slutet av året.

Museets överskridning är 11 600 euro. Museets löneöverskridningar berodde delvis på införandet av det nivåbaserade lönesystemet. Museipersonalens lönekostnader överskreds med 8 500 euro jämfört med uppskattningen på grund av det nya lönesystemets effekter. På grund av tjänstledighet uppstod visserligen besparingar i de ordinarie personalanslagen, men samtidigt var det nödvändigt att anställa extra personal för att färdigställa huvudutställningen. Dessutom behövde museets sista förrådsrum i Kexen tömmas, vilket krävde extra resurser. Arkivets organisering krävde också att en separat arbetstagare anställdes, och tack vare arbetet har arkivmaterialets sökbarhet nu förbättrats.

Överskridningen inom material, förnödenheter och varor beror på att museet behövde skaffa material för vård av samlingarna samt produkter för försäljning i museibutiken.

Kulturnämnden sammanträdde totalt nio gånger och dessutom hölls en kvällsskola. Arvoden hade reserverats för sju möten. Överskridningen i mötesarvoden är 2 870 euro.

Verksamheten har under 2026 stärkt den ekonomiska uppföljningen, vilket har förbättrat kostnadskontrollen och budgetdisciplinen.

Sydspetsens miljöhälsa 17.9.2026

Utvärderingsberättelsen ger inte för Sydspetsens miljöhälsas del upphov till anmärkningar eller åtgärder som skulle behöva meddelas till stadsstyrelsen. Därmed kan den antecknas till kännedom.

Centralförvaltningen 23.9.2026:

Punkt 2.2. Balansering av ekonomin i enlighet med kommunallagen

Revisionsnämnden fäste i sin utvärderingsberättelse, liksom under tidigare år, särskild uppmärksamhet vid stadens och stadskoncernens höga skuldbörda. Enligt revisionsnämndens uppfattning förutsätter såväl kommunallagen som de gällande koncerndirektiven att de ekonomiska målen, inklusive investeringar och skuldsättning, fastställs och följs upp av staden såväl på moderstads-, bolags- som koncernnivå.

Moderstaden (staden + affärsverken)

Bland samtliga kommuner i Fastlandsfinland var Hangö den 34:e mest skuldsatta kommunen i Finland den 31.12.2025. År 2024 låg Hangö på 26:e plats. Lånen per invånare uppgick år 2025 till 6 078,28 euro, medan motsvarande belopp år 2024 var 6 833,18 euro.

Koncernen

Hangö stads koncernlånestock uppgick år 2025 till 50,357 miljoner euro, det vill säga 6 603 euro per invånare. Genomsnittet i landet är 7 573 euro per invånare.

Slutsats:

Revisionsnämndens oro över moderstadens skuldsättning är befogad. Man har strävat efter att minska lånestocken och har lyckats sänka den med över 20 procent på tio år. Koncernens lånestock är sett till nyckeltalen inte särskilt stor, eftersom bolagens lån till största delen är lån som staden har beviljat. Även i fortsättningen bör dotterbolagens skuldsättning följas upp. I samband med budgeten fastställs varje år separata mål för koncernbolagen.

Punkt 3. Ordnandet av intern kontroll, koncernövervakning och riskhantering samt uppnåendet av koncernmålen

Intern kontroll

På revisionsnämndens begäran har nämndens ledamöter, för att säkerställa deras rätt till information, fått tillgång till ärendehanteringssystemet.

Revisionsnämnden fäster med anledning av de kostnader som uppstod till följd av den sjunkna trålarens uppmärksamhet vid bristerna i rutinerna för handläggning, övervakning och diarieföring av rättegångsärenden och förutsätter att stadens centralförvaltning ser till att dessa processer blir heltäckande och uppfyller gällande krav.

Stadens ledningsgrupp har infört behandlingen av begäranden om utlåtanden som inkommit till registraturen som en stående punkt på sina möten. Brister har fortfarande konstaterats i verksamhetsmodellen, exempelvis när det gäller rättegångsärenden som inletts under tidigare år och där kontaktpersonen har varit en enskild tjänsteinnehavare i stället för registraturen. I vissa fall har de nuvarande tjänsteinnehavarna ingen kännedom om sådana rättegångar eller handläggningen av dem. Centralförvaltningen har gett anvisningar om att registratures adress alltid ska anges som kontaktadress vid sidan av en enskild tjänsteinnehavares e-postadress. Därutöver behövs ett stadsövergripande uppföljningssystem för nya rättegångsärenden. Ett sådant system kommer att införas under innevarande år.

Styrning och övervakning av koncernen

Revisionsnämnden fäster, liksom under tidigare år, uppmärksamhet vid lånen för Kiinteistö Oy Pitkäkatu 43 Fastighets Ab och den borgen som staden har ställt för dem samt vid att det bör ligga i stadens främsta intresse att genom smidig ärendehantering trygga bolagets verksamhetsförutsättningar. Enligt revisionsnämndens uppfattning kräver frågan fortfarande särskild uppmärksamhet ur koncernstyrningens perspektiv.

Det aktuella fastighetsbolagets ekonomiska situation är akut, och därför har koncernledningen i samarbete med bolagets styrelse utarbetat en plan för att fusionera bolaget med Hangon Vuokratalot Oy. I samma sammanhang kommer betydande finansiella arrangemang att behöva genomföras för att stabilisera den ekonomiska situationen. Syftet med arrangemanget är att hyreshuset med hiss i stadskärnan ska förbli under stadens bestämmande inflytande.

När det gäller Visit Hanko Finland Oy fäster revisionsnämnden, liksom under tidigare år, uppmärksamhet vid bolagets förändrade verksamhetsmiljö och upprepar den tidigare revisionsnämndens uppfattning att det i fortsättningen vore ändamålsenligt att sköta verksamheten som en del av stadens egen verksamhet och i enlighet med stadens egna styrprinciper.

En utredning om alternativa verksamhetsmodeller för Visit Hanko Finland Oy har inletts. När utredningen är klar kommer ärendet att föreläggas stadsstyrelsen tillsammans med eventuella förslag.

Personalen 23.9.2026:

Gällande personalen har revisionsnämnden i sin utvärderingsberättelse fäst speciell vikt vid nödvändigheten av en tydlig personalstrategi. Personalstrategin (-programmet) kommer att göras upp under hösten.

Revisionsnämnden lyfter även upp nyckelpersonsrisker som en väsentlig utmaning i Hangö stads personalledning. I första hand kartlägger man möjligheterna till interna vikariearrangemang inom den allmänna förvaltningen och de övriga sektorerna. Eventuella vikariearrangemang ska även beaktas i delegeringsbestämmelserna samt vid informationsdelning, kompetensutveckling och rekryteringar.

Genom interna chefsutbildningar strävar man till att informera cheferna om gällande bestämmelser och anvisningar i syfte att förenhetliga tolkningar och praxis som påverkar ledningen och övervakningen av arbetet samt en jämlik tillämpning av överenskomna principer.

Miljönämnden 24.9.2026

Gällande miljösektorn konstaterar revisionsnämnden att de verksamhetsmässiga målsättningarna har enligt revisionsnämndens mening delvis uppnåtts och för deras förverkligande redogörs i bokslutet. Revisionsnämnden konstaterar ytterligare, att

- vad gäller byggnadstillsynen anges inte den genomsnittliga handläggningstiden för tillstånd. Byggnadsordningen hann inte uppdateras för att motsvara den bygglag som trädde i kraft i början av 2025.
- vad gäller planläggningen konstateras det i verksamhetsberättelsen räda personalbrist, men en fast anställd har trots detta tillkommit. I budgeten var målet sex godkända detaljplaner. Trots detta nådde endast en detaljplan och en stranddetaljplan godkännandeskedet. I bokslutet konstateras att resurserna kunde kompletteras med köpta tjänster. Trots detta underskreds budgeten för köpta tjänster med cirka 44 000 euro.
- I planlägningsprogrammet den 23. 6.2025 anges att 11 detaljplaner och en strandplan är under arbete, och att målet för åren 2025-2027 är att inleda fyra nya detaljplaner. Tili denna del uppnåddes således inte de verksamhetsmässiga målen. Enligt revisionsnämndens uppfattning är situationen oroande med tanke på stadens utveckling och påverkar även stadens inkomstbas negativt. Om planlägningsarbetet inte framskrider bör staden också upphäva byggförbudet inom planeringsområdet tills det faktiskt finns resurser för planlägningsarbetet

Byggnadstillsyns bemötande till utvärderingsberättelse

- Inom byggnadstillsynen har man inte följt upp de genomsnittliga handläggningstiderna för tillstånd under år 2025. Från början av år 2026, i och med att tidsfristen på tre månader för handläggning av ansökningar om bygglov trädde i kraft, har handläggningstiderna börjat följas upp.
- På grund av personalutmaningar framskred arbetet med att uppdatera byggnadsordningen inte under år 2025. För detta arbete har en projektanställd rekryterats, och personen inledde uppdateringsarbetet i mitten av augusti 2026.

Markanvändningens bemötande till utvärderingsberättelse

- På markanvändningsavdelningen började en ny kartläggare/mätman hösten 2025. Han tillträdde en befintlig befattning efter att den tidigare innehavaren avslutat sin arbetskarriär vid Hangö stad. En ny markanvändningsplanerare, som arbetar med planläggning och beredning av undantagslov, började i februari 2026. Några

tilläggsresurser fanns således inte till förfogande under 2025. Situationen kan kompletteras genom köpta tjänster, då det finns tillräckligt med tid för projektledning.

- På svenska heter "kaavoitusohjelma" enligt förvaltningsstadgan planläggningsplan. Den borde ses som en plan som upprättas/uppdateras årligen och omfattar tre år åt gången. Det är naturligtvis viktigt att sträva efter att genomföra planen enligt det planerade. Planläggningsprocesserna är emellertid ofta oförutsägbara, och det är svårt att på förhand bedöma hur smidigt de framskrider. Även projekt som inte ingår i planläggningsplanen kan tas upp till behandling (genom ett separat beslut av stadsstyrelsen), varvid prioriteringarna naturligt ändras.
- Även om det är viktigt att bedriva planläggning proaktivt skapar detta i sig inte en inkomstbas. Genomförandet av detaljplanerna förutsätter tomtindelning och fastighetsbildning samt ofta investeringar i infrastrukturen innan tomterna kan realiseras.
- Det finns inga gällande byggförbud.

Förslag

Stadsstyrelsen föreslår att stadsfullmäktige antecknar stadsstyrelsens och de nämnders, som underlyder styrelsen, utredningar med anledning av utvärderingsberättelsen 2025 för kännedom.

Beslut

Tilläggsuppgifter

Stadsdirektör Simon Store, 040 135 9500
Kanslichef Hanna Planting 0400 918 034